Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 4 april 2024
Verhogen organisatiegraad bedrijfsleven
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer M. de Pagter
Griffie:	de heer S. Vink
Notulist:	mevrouw M. Kiep-de Jongh

Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	de heer D. van Veen
Democraten Gorinchem:	de heer A. Boutachkourt
PvdA:	---
VVD:	de heer N. van Santen
ChristenUnie/SGP:	de heer H. Heikens
Gorcum Actief:	mevrouw E. Hamann
D66:	de heer I. Tekir
CDA:	de heer J. van der Geest
SP:	---

Portefeuillehouder:	mevrouw A. Mager
Ambtelijke ondersteuning:	de heren E. van der Meijden, IKG en R. Manders, adviesbureau Blaauwberg, mevrouw M. Krol Bestuursleden IKG

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Verhogen organisatiegraad bedrijfsleven

Partijen hebben de wens om de organisatiegraad van het bedrijfsleven te verhogen. Dit draagt zowel bij aan maatschappelijke doelen als private doelen en is reeds benoemd in de economische visie en collegeprogramma. De raad is hierover op 16 november 2023 tijdens een I&O geïnformeerd.
De IKG verkent momenteel de haalbaarheid van een Ondernemersfonds Gorinchem, wat een bijdrage kan leveren aan het verhogen van de organisatiegraad. Hiertoe is Bureau Blaauwberg als bureau aan de slag om in opdracht van de IKG en gefaciliteerd door de gemeente deze verkenning uit te voeren. Tijdens het I&O van 4 april wordt de stand van zaken van dit lopende onderzoek gegeven.

Wethouder Mager leidt het onderwerp in. Zij verwijst naar de sessie van november 2023 over het betrekken van de raad bij het hoe om de organisatiegraad op de bedrijventerreinen te verhogen. In 2024 wordt onderzocht op wat voor manier dat gedaan kan worden passend bij de stad. Inmiddels is een initiatiefgroep opgericht. Blaauwberg verzorgt een haalbaarheidsonderzoek in opdracht van en gefinancierd door IKG. De Provincie heeft hiervoor een subsidie toegekend. In de onderzoeksfase denkt de gemeente mee. De eerste BIZ is positief geëvalueerd en vorige zomer voortgezet voor opnieuw vijf jaar tot 2028. Bedrijventerreinen zijn vaak de eerste kennismaking met de stad. De binnenstad kan niet zonder een mooie entree. Zij wijst in dit kader op de motie ‘verhoog de

organisatiegraad van de buitenstad’ waarin met het onderzoek inmiddels een eerste stap is gezet. De raad wordt vanavond bijgepraat en in de gelegenheid gesteld om input te leveren.

De heer Van der Meijden geeft aan dat Gorinchemse ondernemers en bedrijven voor serieuze uitdagingen staan die variëren van het vinden en behouden van geschikt personeel en een optimale bereikbaarheid van de vestigingsplek tot uitdagingen op het gebied van verduurzaming, bedrijfsvoering, netcongestie en het beheer en onderhoud van de bedrijventerreinen waarop zij gevestigd zijn. Locatie gebonden uitdagingen die aan bedrijventerreinen zijn verbonden en stadsbrede uitdagingen die vooral liggen op het terrein van de arbeidsmarkt, scholing, innovatie, mobiliteit en bereikbaarheid. Het ondernemersklimaat en het vestigingsklimaat staan serieus onder druk. Het is daarom van belang om alle ondernemers te betrekken, te verbinden en te faciliteren. Een goede stadsbrede organisatiegraad van het bedrijfsleven is hierbij van doorslaggevend belang.
In november is een beeld gegeven van de veelheid van losse initiatieven, projecten en organisaties waartussen de samenhang ontbreekt. De buitenstad is te beperkt georganiseerd. IKG en Security 5 hebben met financiële hulp van de Provincie een inventariserend onderzoek gedaan om te kijken hoe de stadsbrede organisatiegraad versterkt zou kunnen worden. Blaauwberg is gevraagd om te kijken of een ondernemersfonds een geschikte invulling zou kunnen zijn omdat voorbeelden van goedwerkende ondernemersfondsen bekend zijn.

(Een hand-out van de presentatie wordt uitgedeeld).

De heer Manders vervolgt dat in november gesproken is over het verhogen van de organisatiegraad van de ondernemers in de buitenstad waarbij een gemeentebreed fonds als instrument naar voren is gekomen. IKG en Security 5 hebben zich georiënteerd op een ondernemersfonds en hebben daarvoor belangen, ambities en voorkeuren geïnventariseerd. Hierbij moet gekeken worden naar wat past bij Gorinchem aan de hand van succesvolle voorbeelden elders. Na een oriënterend onderzoek vindt een verbreed onderzoek plaats.
In Gorinchem is al het nodige georganiseerd aan netwerken en verenigingen die zich bezighouden met de gezamenlijke belangen van de ondernemers. In de buitenstad is een hechtere organisatie nodig met een langdurige en structurele financiële basis. In gesprekken met ondernemers is een aantal thema’s geduid. Het versterken van de organisatiegraad is op dit moment vooral een taak die wordt verzorgd door vrijwilligers. De gemeente is gediend bij goede gesprekspartners die met kundige informatie en nieuwe initiatieven komen en met plannen aan de slag kunnen en dat vergt een vorm van professionalisering.

De heer Van Santen begrijpt dat er een initiatiefgroep is ontstaan die aan de slag is gegaan en dit bovendien zelf heeft gefinancierd. Hij vraagt of het voldoende is dat de gemeente deelnemer is. Hij corrigeert de woorden van de wethouder, de motie van destijds is getiteld ‘verenig ook het buitengebied’. De BIZ is succesvol. Hij denkt dat wanneer iets goed is dit vooral zo gelaten moet worden en informeert of het de intentie is om dingen naast elkaar te laten bestaan.

De heer Manders antwoordt bevestigend. Het is niet de bedoeling om bestaande netwerken te blokkeren, maar juist dat het één het ander gaat versterken. Wat in de binnenstad goed werkt, wordt ook gewenst voor de buitenstad. Vanwege de gezamenlijke belangen moet ook over stadsbreed nagedacht worden.

De heer Van der Meijden vult aan dat de gemeente actief meewerkt, informatie verstrekt en meedenkt over wie betrokken kan worden in het traject.

De heer Manders vervolgt zijn presentatie met het versterken van de vertegenwoordiging in de buitenstad. IKG is gesprekspartner in de RES. Het bedrijfsleven wil meepraten over wat er vanuit bedrijven kan gedaan worden aan de energietransitie en wat zijn de (on)mogelijkheden. De beveiliging van de terreinen wordt op dit moment door vrijwilligers

bekostigd. De ambitie is om dit te professionaliseren en uit te bouwen. Voor het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) wordt periodiek geschouwd. Politie en brandweer zijn hierbij betrokken. Met dit keurmerk kan een korting op verzekeringspremies verkregen worden.

De heer Tekir onderschrijft het belang van een hoge organisatiegraad en informeert naar het draagvlak voor een extra stap.

De heer Manders antwoordt dat er ongeveer 10 tot 15 gesprekken zijn gevoerd. Volgende week wordt de kennis gedeeld tijdens de ALV van IKG. De gespreksrelaties worden steeds verder verbreed en uiteindelijk is het aan de raad om te bepalen of binnen Gorinchem voldoende steun voor het plan wordt gezien.

De heer Tekir verduidelijkt dat het voor hem belangrijk is om te weten of ondernemers achter het plan staan of niet.

De heer Manders vervolgt dat bij het bepalen van draagvlak wordt gekeken naar wat de georganiseerde collectieven van het initiatief vinden. Daarnaast wordt gekeken naar bijzondere stakeholders (maatschappelijke partijen, sport, onderwijs, zorg) en niet georganiseerden. Als partijen het om moverende redenen niet zien zitten wordt dit gerapporteerd. De raad neemt alles afwegend een besluit. IKG legt een vraagstuk met een bepaalde inhoud voor. Draagvlak is één van de facetten, naast het facet om voor een bepaald thema te gaan staan en daar verantwoordelijkheid voor nemen.

De heer Tekir bevestigt dat het belang van een stadsbreed thema bekend is. Hij begrijpt dat Hartje Gorkum uiterst kritisch is. De lopende BIZ was succesvol en is verlengd. Hij informeert hoe het betrekken van de partijen in de totstandkoming van het initiatief verloopt; zijn de zorgen oplosbaar, krijgt men straks te maken met een BIZ en een ondernemersfonds (dubbele bijdragen).

De heer Manders geeft aan dat het gesprek kritisch verloopt. De binnenstad ziet de meerwaarde van collectiviteit. De vraag is hoe de instrumenten BIZ en stadsbreed fonds zich tot elkaar verhouden. Er wordt gewerkt aan een werkwijze waarin beide zaken naast elkaar kunnen bestaan. Eventuele blokkades worden in kaart gebracht waarbij aangegeven wordt hoe deze opgelost kunnen worden.

Wethouder Mager merkt op dat dit een begrijpelijke vraag is waar aandacht voor is. De verlenging van de BIZ merkt zij als zeer positief aan. Dat is ook reden waarom er diepgaand onderzoek wordt gedaan en er wordt blijvend gesproken met de binnenstad die al georganiseerd is.

De heer Tekir beseft dat het onderzoek nog loopt en verwacht dat de gesprekken tot een goed einde zullen komen, maar tegelijkertijd is er een serieus signaal geuit. Hij wil voorkomen dat het ene instrument straks het andere instrument verdringt en de lasten voor ondernemers niet vergroten.

De heer Van Santen benadrukt dat de motie zich met name op het buitengebied richt en hoe dit goed wordt verenigd met groen, beveiliging, et cetera. Gorinchemse ondernemers zijn breed vertegenwoordigd binnen IKG. Freeriders kunnen niet gedwongen worden. Hij heeft de indruk dat er al een goede vertegenwoordiging is.

De heer Manders verduidelijkt dat IKG stelt dat zij niet de enige partij is, er moet een verhouding zijn met de binnenstad en de wijkwinkelcentra. Verwacht wordt dat de ALV van volgende week een feestelijke bijeenkomst zal zijn.

De heer Van der Meijden vult aan dat IKG 80% van de werkgelegenheid in Gorinchem vertegenwoordigt met een lidmaatschap van ongeveer 150 bedrijven. Hij bevestigt dat er nog veel bedrijven zijn die niet vertegenwoordigd zijn en niet gehoord kunnen worden,

maar deelname wordt niet afgedwongen. Gehoopt wordt dat met dit initiatief de professionele rol als gesprekspartner van de gemeente en andere stakeholders nog beter ingevuld kan worden. Er speelt op dit moment meer dan wat IKG kan bolwerken.

Mevrouw Hamann merkt op dat wordt gesproken over stakeholders en leest dat sportkantines, scholen en zorginstellingen deelnemer zijn. Zij vraagt of dit de stakeholders zijn waarover gesproken wordt.

De heer Manders antwoordt dat in een ondernemersfonds alle niet-woningen participeren en al het zakelijk vastgoed in de stad. Dit houdt in naast loodsen, winkels, horeca ook maatschappelijk vastgoed zoals sportkantines, zorginstellingen, onderwijsgebouwen. Ook die partijen moeten zo veel mogelijk bij de gesprekken betrokken worden. Hij wijst op de aansluiting van het onderwijs met de arbeidsmarkt en positieve reacties vanuit de zorg (uitwisseling voor hun cliënten met de buitenwereld). Desgevraagd geeft hij aan dat zij ook deelnemer zijn.

Mevrouw Hamann feliciteert Hartje Gorkum met de nieuwe BIZ en informeert naar het bezwaar tegen dit plan.

Een vertegenwoordiger van Hartje Gorkum reageert vanaf de publieke tribune, maar dit is niet te verstaan omdat er geen microfoon wordt gebruikt.##

Wethouder Mager verduidelijkt dat dit initiatief is opgepakt door IKG omdat een deel van de Gorinchemse bedrijven is aangesloten. Met een andere organisatie van de bedrijventerreinen wordt op een hogere betrokkenheid gehoopt. Een onafhankelijk bureau heeft deze opdracht gekregen. De binnenstad is expliciet gevraagd om deel te nemen aan de initiatiefgroep. Een vertegenwoordiging van diverse schoolbesturen is tevens aangesloten. Zij acht het goed om eerst alle fasen goed te doorlopen en niet in de eerste fase al een conclusie af te dwingen. Zij benadrukt dat iedereen gehoord en gerespecteerd wordt en daarom wordt de aanwezigheid bij deze sessie gewaardeerd. Zij roept op met elkaar in gesprek te blijven om tot een mooi resultaat te komen via het doorlopen van de voorgestelde route van onderzoek.

De heer Van der Geest twijfelt er niet aan dat het initiatief om de buitenstad te verenigen wordt geprezen, maar er is wel wat ruis op de lijn. De wethouder geeft terecht aan dat er nog geen conclusies zijn getrokken. Hij stelt voor om randvoorwaarden of uitgangspunten te formuleren. Bijvoorbeeld dat één van de uitgangspunten is dat de BIZ kan bestaan naast het ondernemersfonds, zonder extra financiële lastendruk of regeldruk. Ook scholen, verenigingen en het ziekenhuis staan onder zware financiële druk. Hij hoort dit in de intentie die IKG uitspreekt, maar denkt dat het helpt als dit wordt vastgelegd voordat de participatie ingegaan wordt.

De heer Manders vervolgt zijn presentatie met de collectieve behoeften per terrein om iets te doen met parkmanagement. Dit gaat naast veiligheid om openbaar beheer en hoe het terrein eruit ziet. Representatief voor klanten, de mogelijkheden om een rondje te lopen in de lunchtijd en allerlei praktische zaken. Hij noemt enkele belangrijke zaken: inzetten op het binden van jong talent en stappen zetten in de aansluiting van het onderwijs en de arbeidsmarkt. Onderwijs, overheid en bedrijfsleven moeten kijken hoe deze investering gezamenlijk gedeeld kan worden. Citymarketing is gericht op bezoekers, maar daarnaast is er de wens om bewoners, bedrijven en kenniswerkers aan Gorinchem te binden. Aandacht voor de grote industriële bedrijven. Gorinchem op de kaart zetten als onderwijsstad of werkstad. De energietransitie, samen optrekken in het opwekken, distribueren en opslaan van duurzame energie, het uitwisselen van restwarmte. Lokaal optrekken ten behoeve van netcongestie, slimme oplossingen om de bestaande capaciteit beter te gebruiken, bedrijfssystemen op elkaar inrichten, data met elkaar delen. Coördinatie op energiehubs op bedrijventerreinen. De verstedelijkingsopgave vergt de inzet van veel partijen (overheid, onderwijs, bedrijfsleven).

Hij verduidelijkt dat de oriëntatie in eerste instantie naar een gemeentebreed fonds uitgaat vanwege de vele stadsbrede en enkele terreinspecifieke belangen die spelen. De drie mogelijkheden hiervoor zijn een BIZ, reclamebelasting of een gemeentebreed fonds. De stadsbrede belangen in Gorinchem vergen meer dan alleen gebiedsgericht opereren. Al het zakelijk vastgoed doet mee, eigenaren en gebruikers. Hij wijst in dit kader op regelvrije ruimte en volkomen bestedingsvrijheid voor ondernemers. Afspraken moeten helpen en ondernemers niet in de weg zitten. Inning van het fonds volgt via de OZB voor en door ondernemers. De uitwerking is overal anders omdat de belangen verschillen. Gekeken wordt wat het beste bij Gorinchem past. De gemeente stuurt niet op de besteding van het fonds of de wijze van organisatie en blijft gewoon haar publieke taken uitoefenen.

De heer Van der Geest merkt op dat wanneer een bedrijventerrein besluit om het groenonderhoud zelf te gaan uitvoeren de gemeente gelden kan overdragen.

De heer Manders reageert dat hij al een voorbeeld hiervan is tegengekomen in Gorinchem waarbij gekeken wordt om dit structureel te regelen.
Hij vervolgt de presentatie met wie betaalt bepaalt; iedere ondernemer moet op enige manier invloed kunnen uitoefenen op de bestedingen. Meepraten betekent niet altijd gelijk krijgen, maar wel het kunnen indienen van een plan. Het WOZ-bestand is het uitgangspunt voor de opbrengsten van het fonds. Afhankelijk van het tarief wordt tot een bepaalde opbrengst gekomen. Hiervoor wordt gekeken naar praktijkgegevens vanuit andere fondsen om een meerwinst te creëren en ervoor zorgen dat de draaglast voor een bedrijf overzichtelijk blijft. Ongeveer de helft is afkomstig van de bedrijventerreinen. Ieder gebied krijgt de beschikking over een eigen budget. De gesprekken over een passende invulling voor Gorinchem lopen nog. De gemeenten Hardinxveld en Sliedrecht zijn recent met een ondernemersfonds gestart met de intentie om zo veel mogelijk gemeentebrede plannen neer te leggen en daarover te discussiëren. Bij de plannen voor de buitenstad zou nagedacht kunnen worden over een gemeentebreed deel. De binnenstad heeft een status aparte omdat daar al een heffing is. Om de twee modellen met elkaar in overeenstemming te brengen moet een regeling getroffen worden.

De heer Van der Geest informeert of met gemeentebreed deel wordt gedoeld op in relatie tot het trekkingsrecht per gebied.

De heer Manders verduidelijkt dat ieder gebied een eigen budget heeft naar rato van de eigen inleg. Nieuwe fondsen beginnen al met gemeentebreed omdat ingezien wordt dat de belangen niet bij de grenzen stoppen. Het is functioneler om meer schaal te maken en te kijken hoe de belangen met elkaar gedeeld kunnen worden. Veel fondsen hebben een trekkingsrecht voor sport van waaruit sportinitiatieven geïnitieerd kunnen worden.
Aangaande het proces geeft hij aan dat de individuele gesprekken afgerond worden. De ALV van IKG wordt gebruikt om inhoud op te halen. De startnotitie wordt nog gedeeld met de raad.

De heer Van Santen wijst op beveiliging. Op een aantal locaties is cameratoezicht. Hij informeert of het de intentie is om ook dit te verbreden of beter in te zetten.

De heer Manders antwoordt dat dit absoluut het geval is. In de gemeente Hardinxveld was op een aantal terreinen al iets voor de veiligheid georganiseerd. Met de komst van het fonds is gekozen voor een totaalbeveiligingspakket waarbij in principe alle bedrijven kunnen aansluiten. Op de grote terreinen rijden surveillancebusjes, de andere bedrijven kunnen aanhaken op alarmopvolging.
Hij vervolgt met de verbreding van het onderzoek van oriëntatie naar hoofdonderzoek waarbij de gesprekken worden aangegaan via de drie eerder aangegeven routes (collectief, stakeholders en niet georganiseerde ondernemers). Dit leidt tot een definitief voorstel dat als achtergrond dient voor de besluitvorming van de raad en als kennisbron voor de ondernemers om het fonds op te richten zodra het besluit is genomen.

De heer Tekir vraagt of er voorbeelden zijn van sportinstellingen die vrijstelling van deelname hebben gekregen.

De heer Manders wijst in dit kader op de discussie of maatschappelijk vastgoed een aparte OZB categorie verdient. Het aangenomen landelijke amendement biedt mogelijkheden hiervoor.

De heer Tekir begrijpt dat doorgang van het amendement betekent dat sportverenigingen een substantiële verlichting krijgen. Dit wordt bevestigd.

De heer Manders geeft aan dat maatschappelijke partijen van harte participeren in het fonds vanwege de wil om gezamenlijk op te trekken en de contacten met het bedrijfsleven (sportevenementen, vrijwilligersbeleid).

De heer Van der Geest merkt op dat hij een suggestie heeft gedaan over het uitwerken van de randvoorwaarden en uitgangspunten en informeert of de wethouder daar een toezegging over zou kunnen doen.

Wethouder Mager reageert dat dit een relevante toevoeging is. Vanavond is input opgehaald en is geluisterd naar zaken die zijn ingebracht. De gemeente sluit zich aan bij het initiatief van IKG en daarom is het nu nog niet aan de gemeente om op deze manier aan het werk te gaan. Zij heeft de heer Manders vanavond regelmatig zien knikken en gaat er vanuit dat alle zaken die zijn besproken meegenomen worden en worden teruggekoppeld. Zij doet daarom op dit moment nog geen toezegging.

De heer Van der Meijden vult aan dat de intentie van het traject is om er samen beter van te worden. Er zijn absoluut geen intenties om het moeilijker of ingewikkelder te maken.

Sluiting

De voorzitter wenst de initiatiefnemers succes bij het vervolg van het traject. Hij verzoekt de heer Manders om de hand-out van de presentatie aan de griffie te verstrekken zodat dit gedeeld kan worden met de raadsleden die vanavond niet aanwezig waren. Hij bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:
Er zijn geen toezeggingen gedaan.